

Borger resumé

Dette er den tredje årsrapport for landdistriktsprogrammet 2014-20 og dækker således perioden 2014-17. Årsrapporten viser resultater af udbetalinger foretaget fra den nye fond på tilsagn givet i den nye programperiode. Den dækker også udbetalinger foretaget fra den nye fond på tilsagn fra den tidligere programperiode (overgangsforanstaltninger).

Årene 2014 og 2015 var præget af, at der i denne periode har været mulighed for at hjemtage midler under det gamle landdistriktsprogram. Derfor er 2016 og 2017 de første år, hvor programmet er implementeret fuldt ud.

Landdistriktsprogrammet 2014-20 beskriver de enkelte ordninger og hvilke fokusområder og EU-prioriteter de bidrager til. Årsrapporten skal vise, hvor langt Danmark er kommet med at opnå målsætningerne inden for fokusområderne. Nedenstående tabel opsummerer de væsentligste resultater i perioden 2014-17. Tabellen er magen til tabel 5.4. fra Landdistriktsprogrammet, men her er tilføjet en ekstra kolonne, som viser fremdriften i forhold til at opfylde målene. Det er en oversigttabel for interventionslogikken. Den viser prioriteter og fokusområder udvalgt for programmer for udvikling af landdistrikterne. Gennemførelsesprocenten vurderes tilfredsstillende på nuværende tidspunkt.

Tabellen viser målværdier for 2023, planlagte udgifter, og de foranstaltninger, der indgår til opfyldelse af målene. 2023-målværdier afspejler den i 2017 godkendte programændring.

Prioritet 1					
Fokusområde	Målintikatornavn	2023 målværdi	Planlagte udgifter	Fremdrift pr. 31. december 2017	Kombination af foranstaltninger og ordninger
1A	T1: procentdel af udgifterne i henhold til artikel 14, 15 og 35 i forordning (EU) nr. 1305/2013 i forhold til de samlede udgifter for landdistriktsudviklingsprogrammet (fokusområde 1A)	4,34%		2,62%	M01 Erhvervsudvikling, – udviklingsprojekter og pilotprojekter Kvalitetsfødevare, Økologifremme M16 Erhvervsudvikling - videnoverførsel
1B	T2: Samlet antal samarbejdsprojekter, som modtager støtte under samarbejdsforanstaltningen (artikel 35 i forordning (EU) nr. 1305/2013) (grupper, netværk/klynger, pilotprojekter...) (fokusområde 1B)	96		83	M16 Erhvervsudvikling - videnoverførsel
1C	T3: Samlet antal deltagere, som er uddannet i henhold til artikel 14 i forordning (EU) nr. 1305/2013 (fokusområde 1C)	6.242		34.703	M01 Erhvervsudvikling – udviklingsprojekter og pilotprojekter, kvalitetsfødevare, økologifremme
Prioritet 2					
Fokusområde	Målintikatornavn	2023 målværdi	Planlagte udgifter	Fremdrift pr. 31.	Kombination af foranstaltninger og ordninger

				december 2017	
2A	T4: procentdel af landbrugsbedrifter med støtte fra et regionalt udviklingsprogram til investeringer i omstrukturering eller modernisering (P2A)	2,23%	140.228.816	0,74%	<p>M04</p> <p>Økologisk Investeringsstøtte, Modernisering kvægstalde, Modernisering af slagtesvinestalde, Miljøteknologi, Etablering af løsdrift i farestalde</p>
Prioritet 4					
Fokus-område	Måleindikatornavn	2023 målværdi	Planlagte udgifter	Fremdrift pr. 31. december 2017	Kombination af foranstaltninger og ordninger
4A (agri)	T9: procentdel af landbrugsjord under forvaltningskontrakter for at støtte biodiversitet og/eller landskaber (fokusområde 4A)	16,49%	763.471.364	11,34%	<p>Areal mål T9, T10 og T11</p> <p>M08.1</p> <p>Privat skovrejsning (T9, T10 og T11)</p> <p>M10</p> <p>Pleje ved af græs- og naturarealer (T9)</p> <p>Vådområder (T9, T10 og T11)</p> <p>Lavbund (T9, T10 og T11)</p> <p>M11</p> <p>Økologisk Arealtilskud (T9, T10 og T11)</p> <p>Investeringsmål</p> <p>T-DK01, T-DK02 og T-DK03</p> <p>M04</p> <p>Dele af Miljøteknologi, Økologisk investeringsstøtte, Naturlige vandstandsforhold, Vådområder, Lavbund, Natura 2000 - Rydning og forberedelse til afgræsning, Bilag IV arter og Læhegn</p> <p>M07</p> <p>Miljø- og Naturprojekter</p>
	T-DK01 Procentdel af landbrugsbedrifter med støtte til investeringer, der støtter biodiversitet og/eller landskaber (4A) (landbrug) (%)	4,25%		3,31%	
4B (agri)	T10: procentdel af landbrugsjord under forvaltningskontrakter for at forbedre vandforvaltningen (fokusområde 4B)	12,36%		6,90%	
	T-DK02 Procentdel af landbrugsbedrifter med støtte til investeringer, der forbedrer vandforvaltningen (4B) (landbrug) (%)	3,58%		2,33%	
4C (agri)	T12: procentdel af landbrugsjord, der er under forvaltningskontrakter for at forbedre forvaltningen af jorden og/eller forhindre jorderosion (fokusområde 4C)	11,62%		6,90%	
	T-DK03 Procentdel af landbrugsbedrifter med støtte til investeringer, der forbedrer forvaltningen af jorden og/eller forhindrer jorderosion (4C) (landbrug) (%)	1,05%		2,01%	
4A (forest ry)	T8: procentdel af skove/andre træbevoksede områder under forvaltningskontrakter for at støtte biodiversitet (fokusområde 4A)	0,48%	5.286.769	2,83%	<p>M08.5</p> <p>Foryngelse, Driftsplanlægning</p> <p>M15</p> <p>Urørt skov, Særlig drift</p>
4B (forest ry)	T11: procentdel af skovbrugsjord under forvaltningskontrakter for at forbedre vandforvaltningen (fokusområde 4B)	0,05%		0,12%	<p>M15</p> <p>Urørt skov, Særlig drift</p>
Prioritet 5					

Fokusområde	Måleindikatornavn	2023 målværdi	Planlagte udgifter	Fremdrift pr. 31. december 2017	Kombination af foranstaltninger og ordninger
5B	T15: Samlede investeringer i energieffektivitet (fokusområde 5B)	63.622,860	25.449.144	6.688.061	M04 Dele af Miljøteknologi
5C	T16: Samlede investeringer i vedvarende energiproduktion (i EUR) (fokusområde 5C)	62.261.701	19.528.394	16.232.405	M07 Biogas
5D	T17: procentdel af storkreaturenheder, der er påvirket af investeringer i forvaltning af dyreenheder med henblik på en reduktion af drivhusgas- og/eller ammoniakudledninger (fokusområde 5D)	3,88%	89.467.388	1,42	M04 Dele af Miljøteknologi
	T18: procentdel af landbrugsjord, der er under forvaltningskontrakter rettet mod reduktion af drivhusgas- og/eller ammoniakudledninger (fokusområde 5D)	0,42%		0,20	M10 Vådområder, Lavbund, Natura 2000 - Naturlige vandstandsforhold
Prioritet 6					
Fokusområde	Måleindikatornavn	2023 målværdi	Planlagte udgifter	Fremdrift pr. 31. december 2017	Kombination af foranstaltninger og ordninger
6B	T21: procentdel af befolkningen i landdistrikter, der er omfattet af lokaludviklingsstrategier (fokusområde 6B)	50,87%	77.922.074	53,76	M19
	T23: Stillinger skabt i støttede projekter (Leader) (fokusområde 6B)	1.137,00		265	M19 Projekt LAG

Prioritet 1 (Erhvervsudvikling, økofremme mv.)

For fokusområde 1A er der god fremdrift i andelen af afholdte udgifter i forhold til de samlede udgifter for landdistriktsudviklingsprogrammet. Der er afholdt 2,62 pct. Målet er 4,34 pct. For fokusområde 1B er der gennemført 83 projekter. Målet er 121 projekter, hvilket forventes at blive opfyldt inden 2023. For fokusområde 1C er der i de gennemførte projekter uddannet 34.703 personer, hvorefter målet om uddannelse af 6.242 personer er opfyldt.

Prioritet 2 (Farestalde, Moderniseringsordninger mv.)

Der er udbetalt tilskud til 0,74pct. af landbrugsbedrifterne. Målet er 2,33 pct. Der er typisk tale om store projekter, som tager lang tid at gennemføre, så

Prioritet 4 (Areal mål: Økologisk Arealtilskud, privat skovrejsning, pleje af græs- og naturarealer mv. Antal landbrugsbedrifter: Miljøteknologi og Natura 2000 mv.)

Der er god fremdrift for alle mål under prioritet 4. Det skyldes primært, at der er videreført mange tilsagn fra LDP 2007-2013. Derudover er der fortsat stor interesse for omlægning til økologisk jordbrug og privat skovrejsning.

For fokusområde 4A (landbrug) er 11,34pct. af landbrugsjorden dækket af tilsagn med biodiversitets- og/eller landskabsformål. Målet er 16,49 pct. Derudover har 3,31pct. af landbrugsbedrifterne modtaget tilskud til investeringer med samme formål. Målet er 4,35 pct.

For fokusområde 4B (landbrug) er 6,90 pct. af landbrugsjorden dækket af tilsagn, med det formål at forbedre vandforvaltningen. Målet er 12,36 pct. Derudover har 2,33pct. af landbrugsbedrifterne har modtaget tilskud til investeringer med samme formål. Målet er 3,58 pct.

For fokusområde 4C (landbrug) er 6,90pct. af landbrugsjorden dækket af tilsagn, med det formål at forhindre jorderosion. Målet er 11,62 pct. Derudover har 2,01pct. af landbrugsbedrifterne har modtaget tilskud til investeringer med samme formål, hvorefter målet på 1,05 pct. er opnået.

For fokusområde 4A (skovbrug) er 2,83 pct. af skovareal dækket af tilsagn med biodiversitets- og/eller landskabsformål, hvorefter målet på 0,48 pct. er opnået.

For fokusområde 4B (skovbrug) er 0,12 pct. af skovareal dækket af tilsagn, med det formål at forbedre vandforvaltningen, hvorefter målet på 0,05 pct. er opnået.

Prioritet 5 (Miljøteknologi (5B), Biogas (5C), Miljøteknologi (5D) og Lavbund samt vådområder (5D))

For fokusområde 5B udgør de samlede investeringer i energieffektivitet ca. 6,7 mio. Målet er 25,5 mio. Udviklingen af fremdriften for dette fokusområde vil blive fulgt.

For fokusområde 5C udgør de samlede investeringer i vedvarende energiproduktion ca. 16,2 mio. Målet er 19,5 mio., hvilket forventes opfyldt inden 2023.

For fokusområde 5D er 1,42 pct. af storkreaturenhederne påvirket af investeringer til reduktion af drivhusgas- og/eller ammoniakudledninger. Målet er 3,88 pct. og fremdriften vurderes som god. På arealsiden er 0,2 pct. af landbrugsjorden dækket af tilsagn, der reducerer drivhusgas- og/eller ammoniakudledningen. Målet er 0,42 pct. Målopfyldelsen vurderes på nuværende tidspunkt tilfredsstillende, idet vådområder og lavbundsprojekter tager mange år at realisere.

Prioritet 6 (LAG)

For fokusområde 6B er 54,11 pct. af befolkningen omfattet af en lokaludviklingsstrategi Målsætningen om at 50,87 pct. af befolkningen skal være omfattet er derfor nået. Derudover er der skabt 256 nye job i landdistrikterne som følge af LAG-projekterne. Målet er 1137 job. Målopfyldelsen vurderes at være tilfredsstillende på nuværende tidspunkt.

Programændring

I 2017 blev der truffet beslutning om ændring af landdistriktsprogrammet for 2018. Forslaget til programændring blev sendt til EU-Kommissionen d. 6 september 2017. EU-Kommissionen godkendte forslaget til programændring d. 25 oktober 2017.

De væsentligste elementer i denne programændring var:

- Justering af programtekst vedr. projektstøtteordninger. Herunder med henblik på tilpasning af bl.a. udvælgelseskriterier og formål (miljøteknologi, rydning og hegning og lavbundsprojekter).
- Justering af programtekst vedr. minivådområder. Herunder med henblik på fremtidig brug af standardomkostninger og filtermatricer.
- Justering af programtekst vedr. skovrejsning og stormfald med henblik på tilpasning af bl.a. prioriteringskriterier, støttebetingelser og tilskudssatser.
- Justering af programtekst vedr. pleje af græs og naturarealer med henblik på tilpasning af liste over prioriterede arealer.